GRAMATYKA · ZAIMKI

Zdania względne (relative clauses) w angielskim: who, which, that, whose

Igor Zadrużyński

Opublikowano 19 listopada 2026

O LEKCJI

„Kobieta, która mieszka pod szóstką, jest pielęgniarką". „Mój brat, który mieszka w Leeds, przyjeżdża w sobotę". Po polsku oba zdania wyglądają podobnie: przecinek i „który". Po angielsku to dwa różne rodzaje zdań względnych, z inną interpunkcją i innymi zasadami. Pierwsze mówi, ***o kogo chodzi****, drugie tylko* ***dorzuca informację****. W tej lekcji poznasz oba rodzaje, słówka who, which, that, whose, where, a także dowiesz się, kiedy zaimek można opuścić i gdzie postawić przyimek.*

SŁOWA KLUCZOWE: Gramatyka, Zaimki

Wersja online z ćwiczeniami i nagraniami wymowy

SPIS TREŚCI

1. Czym jest zdanie względne 2
2. Zdania definiujące: o kogo chodzi? 2
3. Whose , where i when 3
4. Zdania niedefiniujące: dodatkowa informacja 4
5. Przecinek zmienia sens 4
6. What czy which ? Polskie „co" 5

Źródła i dalsza lektura 6

Zdania względne korzystają z zaimków, które znasz z poprzednich lekcji (osobowe[1], dzierżawcze[2]). Na końcu jest pięć ćwiczeń ze sprawdzaniem odpowiedzi.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/zdania-wzgledne/

1. Czym jest zdanie względne

Zdanie względne (*relative clause*) opisuje rzeczownik, który stoi tuż przed nim. Zaczyna się od **zaimka względnego** (*relative pronoun*), odpowiednika polskiego „który", „co", „gdzie":

SŁOWO	DO CZEGO	PRZYKŁAD
who	ludzie	the nurse who looked after me
which	rzeczy, zwierzęta	the train which leaves at six
that	ludzie i rzeczy (tylko w zdaniach definiujących)	the book that I lent you
whose	czyj, którego, której (własność)	the boy whose dog bit me
where	miejsce	the café where we met
when	czas	the summer when it never rained
why	przyczyna (po *the reason*)	the reason why I'm late

2. Zdania definiujące: o kogo chodzi?

Zdanie definiujące (*defining relative clause*) mówi, o którą osobę lub rzecz chodzi. Bez niego zdanie główne traci sens albo staje się niejasne. **Nie oddzielamy go przecinkami.**

PRZYKŁADY

- **The woman who lives at number six is a nurse.**
  Kobieta, która mieszka pod szóstką, jest pielęgniarką.
- **I've lost the key that opens the shed.**
  Zgubiłem klucz, który otwiera szopę.
- **Is this the bus which goes to Kew Gardens?**
  Czy to autobus, który jedzie do Kew Gardens?

Bez zdania względnego nie wiadomo, o kogo chodzi: *The woman is a nurse* – jaka kobieta? Dlatego to zdanie jest niezbędne. W zdaniach definiujących możemy użyć *who* albo *that* o ludziach i *which* albo *that* o rzeczach. *That* jest częstsze w mowie i brzmi swobodniej.

Kiedy zaimek można opuścić

To jedna z najważniejszych różnic między polskim a angielskim. Jeśli zaimek względny jest w zdaniu względnym **dopełnieniem** (kogo? co?), a nie podmiotem, w mowie i w swobodnym piśmie zwykle go pomijamy. Po polsku „który" musi zostać.

ZAIMEK TO PODMIOT (KTO? CO?) – ZOSTAJE	ZAIMEK TO DOPEŁNIENIE (KOGO? CO?) – MOŻNA OPUŚCIĆ
The man who fixed my boiler was brilliant. ***(on naprawił)***	The man (who) I called was brilliant. *(ja zadzwoniłem do niego)*
The film that won the prize is on tonight. ***(film wygrał)***	The film (that) we watched was boring. *(my oglądaliśmy film)*

Test: jeśli po zaimku stoi od razu czasownik (*who fixed*), zaimek jest podmiotem i musi zostać. Jeśli po zaimku stoi nowy podmiot (*who I called, that we watched*), zaimek można opuścić.

PRZYKŁADY

- **The pasty I bought in Padstow was enormous.**
  Pasztecik, który kupiłem w Padstow, był ogromny.
- **Is that the woman you were telling me about?**
  Czy to ta kobieta, o której mi opowiadałeś?

Przyimek na końcu

Drugi przykład pokazuje jeszcze jedną angielską cechę: przyimek (*about*) zostaje przy czasowniku, na końcu zdania względnego. W codziennym angielskim to norma:

PRZYKŁADY

- **This is the flat I grew up in.**
  To mieszkanie, w którym dorastałem.
- **She's the person I usually go running with.**
  To osoba, z którą zwykle biegam.

W języku oficjalnym przyimek przechodzi na początek, a o ludziach stoi wtedy *whom*: *the person with whom I usually go running*, *the flat in which I grew up*. Po przyimku nie może stać *who* ani *that*: nie mówimy *with who*, *in that*.

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~The film which I watched it was great. The girl who I told you about her is here.~~

✓ **The film (which) I watched was great. The girl (who) I told you about is here.**

Zaimek względny zastępuje już rzeczownik, więc nie powtarzamy go jako *it* czy *her*. Po polsku też nie mówimy „film, który go obejrzałem".

3. *Whose*, *where* i *when*

Whose zastępuje przymiotnik dzierżawczy (*his, her, their, its*) i znaczy „którego, której, których". Zawsze stoi po nim rzeczownik.

PRZYKŁADY

- **That's the boy whose dad plays for Arsenal.**
  To ten chłopak, którego tata gra w Arsenalu.
- **I've got a neighbour whose garden is full of gnomes.**
  Mam sąsiada, którego ogród jest pełen krasnali.

Where mówi o miejscu i zastępuje *in which, at which*; *when* mówi o czasie:

PRZYKŁADY

- **This is the hospital where I was born.**
  To szpital, w którym się urodziłem.
- **I'll never forget the day when we moved to London.**
  Nigdy nie zapomnę dnia, w którym przeprowadziliśmy się do Londynu.

Uwaga: *where* stoi tylko wtedy, gdy w zdaniu względnym nie ma przyimka. Mówimy *the café where we met* albo *the café (that) we met in*, ale nie *the café where we met in*.

4. Zdania niedefiniujące: dodatkowa informacja

Zdanie niedefiniujące (*non-defining relative clause*) dorzuca informację o osobie lub rzeczy, którą już wiadomo, kto to albo co to jest. Gdy je usuniemy, zdanie główne nadal ma pełny sens. Zawsze **oddzielamy je przecinkami**, a w mowie robimy przed nim krótką pauzę.

PRZYKŁADY

- **My grandmother, who is ninety, still swims in the sea.**
  Moja babcia, która ma dziewięćdziesiąt lat, wciąż pływa w morzu.
- **We stayed in Whitby, where Dracula came ashore in the novel.**
  Zatrzymaliśmy się w Whitby, gdzie w powieści zszedł na ląd Drakula.
- **Big Ben, which is actually the name of the bell, hangs in the Elizabeth Tower.**
  Big Ben, czyli tak naprawdę dzwon, wisi w Wieży Elżbiety.

W zdaniach niedefiniujących obowiązują trzy zasady:

- przecinki z obu stron (albo przecinek i kropka, gdy zdanie stoi na końcu);
- **nigdy *that***, tylko *who, which, whose, where, when*;
- zaimka **nie wolno opuścić**, nawet gdy jest dopełnieniem: *My bike, which I bought in May, has been stolen.*

Which o całym zdaniu

W zdaniu niedefiniującym *which* może się odnosić nie do jednego rzeczownika, tylko do całej poprzedniej wypowiedzi. Po polsku mówimy wtedy „co":

PRZYKŁADY

- **The train was cancelled, which meant we had to get a taxi.**
  Pociąg odwołano, co oznaczało, że musieliśmy wziąć taksówkę.
- **He offered to wash up, which was very kind of him.**
  Zaproponował, że pozmywa, co było bardzo miłe z jego strony.

5. Przecinek zmienia sens

Czasem to samo zdanie z przecinkami i bez nich znaczy co innego. To dobry test, czy rozumiesz różnicę:

ZDANIE	CO Z NIEGO WYNIKA
My brother who lives in Leeds is a teacher.	mam kilku braci; chodzi o tego z Leeds
My brother, who lives in Leeds, is a teacher.	mam jednego brata; przy okazji mówię, że mieszka w Leeds
The pupils who had finished went home.	do domu poszli tylko ci, którzy skończyli
The pupils, who had finished, went home.	wszyscy uczniowie skończyli i wszyscy poszli

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~London, that is the capital of England, is very expensive. My sister, I love very much, lives in Bath.~~

✓ **London, which is the capital of England, is very expensive. My sister, who I love very much, lives in Bath.**

Po przecinku nie może stać *that* i nie można opuścić zaimka. Polska interpunkcja nie pomaga, bo po polsku przecinek przed „który” stawiamy zawsze, w obu rodzajach zdań.

6. *What* czy *which*? Polskie „co”

Polskie „co” w zdaniach względnych tłumaczy się na kilka sposobów. *What* znaczy „to, co” i nie ma przed sobą rzeczownika. Po *everything, all, something, anything, nothing* stoi *that* albo nic:

PRZYKŁADY

- **What I need now is a cup of tea.**
  To, czego teraz potrzebuję, to filiżanka herbaty.
- **Did you get everything you need?**
  Masz wszystko, czego potrzebujesz?
- **There's nothing I can do about it.**
  Nic nie mogę na to poradzić.

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~Everything what he said was true. The thing what I like most is the sea.~~

✓ **Everything (that) he said was true. The thing (that) I like most is the sea. (albo: What I like most is the sea.)**

Po rzeczowniku albo po *everything, something* nigdy nie stawiamy *what*.

CIEKAWOSTKA: DOM, KTÓRY ZBUDOWAŁ JACK

Najsłynniejszy łańcuch zdań względnych w angielskim to rymowanka dla dzieci *This Is the House That Jack Built*. Pierwszy raz wydrukowano ją w Londynie w 1755 roku w książeczce *Nurse Truelove's New-Year's-Gift*, choć ustnie krążyła zapewne dużo wcześniej. Każda zwrotka dokleja jedno zdanie z *that* do poprzednich, aż powstaje bardzo długie zdanie, którego dzieci uczą się na pamięć:

This is the cat that killed the rat that ate the malt that lay in the house that Jack built.

W polskim przekładzie byłby to długi ciąg zdań z „który": „To kot, który zagryzł szczura, który zjadł słód, który leżał w domu, który zbudował Jack".

DO ZAPAMIĘTANIA

Najważniejsze z tej lekcji

- *who* – ludzie, *which* – rzeczy, *that* – jedno i drugie (tylko w zdaniach definiujących), *whose* – czyj, *where* – gdzie, *when* – kiedy.
- Zdanie definiujące mówi, o kogo chodzi: bez przecinków.
- Gdy zaimek jest dopełnieniem, można go opuścić: *the film (that) we watched.*
- Przyimek zwykle na końcu: *the flat I grew up in*; oficjalnie: *in which, with whom.*
- Zdanie niedefiniujące dorzuca informację: przecinki, nigdy *that*, zaimka nie opuszczamy.
- *which* o całym zdaniu = „co"; *what* = „to, co"; *everything (that)*, nigdy *everything what.*

DLA NAUCZYCIELA

Zdania definiujące dobrze ćwiczy się w grze „Zgadnij, kto to": każdy uczeń dostaje kartkę z nazwą zawodu, przedmiotu albo miejsca i opisuje je jednym zdaniem względnym, nie wymawiając nazwy (*It's a person who looks after your teeth*, *It's a place where you can borrow books*). Różnicę z przecinkami i bez pokaże para zdań o braciach z tej lekcji: uczniowie rysują dwie rodziny, jedną z kilkoma braćmi, drugą z jednym, i podpisują rysunki właściwym zdaniem. Na koniec warto razem wyrecytować rymowankę o domu Jacka i policzyć, ile razy pada *that*.

Źródła i dalsza lektura

- Paciorek J., *Wielka gramatyka języka angielskiego*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2024.
- British Council, LearnEnglish, *Relative clauses: defining relative clauses*, https://learnenglish.britishcouncil.org/free-resources/grammar/b1-b2/relative-clauses-defining-relative-clauses [dostęp: 19.11.2026].
- British Council, LearnEnglish, *Relative clauses: non-defining relative clauses*, https://learnenglish.britishcouncil.org/free-resources/grammar/b1-b2/relative-clauses-non-defining-relative-clauses [dostęp: 19.11.2026].
- *This Is the House That Jack Built*, „Wikipedia", https://en.wikipedia.org/wiki/This_Is_the_House_That_Jack_Built [dostęp: 19.11.2026].
- Swan M., *Practical English Usage*, wyd. 4, Oxford University Press, Oxford 2016 – hasła o zdaniach względnych, *whose*, *whom* i *what*.
- Murphy R., *English Grammar in Use*, wyd. 5, Cambridge University Press, Cambridge 2019 – rozdziały o zdaniach względnych.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/zdania-wzgledne/

Adresy linków z tekstu

1. https://zadruzynski.com/zaimki-osobowe/
2. https://zadruzynski.com/zaimki-dzierzawcze/

LICENCJA

© 2026 Igor Zadrużyński. Ten tekst jest udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC 4.0). Możesz go kopiować, rozpowszechniać i przerabiać w celach niekomercyjnych pod warunkiem, że podasz autora i adres źródła, dołączysz link do licencji i zaznaczysz, czy wprowadzono zmiany. Przykład poprawnego oznaczenia:

> Igor Zadrużyński, *Zdania względne (relative clauses) w angielskim: who, which, that, whose*, zadruzynski.com, https://zadruzynski.com/zdania-wzgledne/, licencja CC BY-NC 4.0

Licencja nie obejmuje cytatów, ilustracji ani innych materiałów pochodzących od innych autorów — obowiązują dla nich ich własne zasady.

Ilustracje, przy których nie podano innego źródła, zostały wygenerowane z pomocą AI.

zadruzynski.com